

A painting of a woman lying on her back on a bed. She is wearing a black crop top, a patterned skirt, and black tights. Her arms are stretched out above her head. The room has a blue wall, a nightstand with a lamp, a water bottle, and a bottle of orange juice. There are tall, thin plants in the background.

LA VIDA AUTÈNTICA

MONTSE BARDERI

Columna

MONTSE BARDERI
LA VIDA
AUTÈNTICA

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2021
© MONTSE BARDERI PALAU, 2021
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2811-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 9.782-2021
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

www.columnaedicions.cat

La traducció dels versos de Cesare Pavese de *Vindrà la mort i tindrà els teus ulls*
és d'Israel Clarà i Maria-Isabel Segarra

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Oliver Bou

Vet aquí el que pensava l'Oliver Bou el 6 d'abril del 2020 a dos quarts de vuit del vespre, en una època en què la gent parlava molt tota sola:

«Escric perquè m'estimin», vaig arribar a pensar, com han dit tantes altres vegades, i apuntava a part de la veritat. «Escric perquè és una bona manera d'estar al món» també forma part del que considero cert. Però la veritat més completa és que escric llibres perquè no tinc a ningú a qui escriure. I és que un llibre no és altra cosa que una llarga carta, i totes les cartes volen dir sempre el mateix: mostrar a l'altre qui ets, com veus el món i provar d'interessar-lo.

Ja ha passat el temps que algú —és a dir, jo mateix— em posi en l'estat exaltat d'escriure-li cartes, perquè l'amor i tots els seus desastres ja no m'interes-

sen gens, no m'interessen gens, no m'interessen gens. De qui era, això? De Raimon?

On ha quedat la càndida adolescència? Les lletres febrils, escrites i reescrites, passades a net, cartes que em treien hores de son per enamorar-la. «La», subjecte directe que anomena una dotzena llarga de dones. Cartes que no eren altra cosa que les fonts del propi jo, d'on podia triar a pleret paraules submergides en aigües dolces, estancades, il·luminades, pregones, aigües agitades, salades, plenes d'èssers vius o insípidament destil·lades. Cartes en què vaig arribar a escriure tot un seguit d'indicacions que no eren altra cosa que una pregària: «Sàpigues veure'm més enllà d'aquesta panxa massa grossa per a un jove normal. ¿Em pots veure a mi, travessant aquest nassarrot que la meua lamentable i intensa vida hormonal ha semblat de barbs i grans? Valga'm Déu, mira'm per sobre d'aquesta pell pàl·lida, amb borrhissol sota el nas, rostre ignominiós que voldria arrancar-me com una careta de silicona perquè aparegués la meua veritable cara: noble i harmònica, de mirada generosa i entenimentada. Que la repassessis amb el dit fins a arribar als llavis i jo besar-te lentament l'índex, i del dit a la mà, i de la mà al canell, i del canell resseguir-te el braç, per parar una estona al coll, on agafar forces per arribar als teus llavis. I, al tocar-te els teus, que haguessis per força de besar-me i premissis aquesta boca meua que pronun-

cia fluixet cada paraula que t'escriu, com qui cus un collaret de perles per cobrir el teu pit».

Aquesta va ser la meva primera carta d'amor. La recordo fil per randa, i mentre me la dic, totes les rates del clavegueram s'alcen i xisclen per recordar-me la meva vergonya. Aquell maleït paperot em va convertir en la riota de primer de BUP. Mira, el gordo, li demana a l'Ester —la nena més maca de la classe— que el miri més enllà de la seva panxota fastigosa!

Va ser horrible, volia no haver de tornar mai més a l'institut. Vaig fer veure —o potser era cert— que em feia mal la panxa, i em van deixar quedar un dia a casa. Desitjava desesperadament ser empassat pel terra, matar-me, desaparèixer... L'endemà, però, vaig haver de tornar sense haver pogut dormir en tota la nit. Al traspassar la porta de l'aula, estava convençut que m'insultarien, que em pegarien, però no em van fer cap cas, i això només podia significar que alguna cosa volien de mi. I com aquell que endevina la seva funció mirant els ulls de la tribu, vaig aconseguir redimir-me de la vergonya i la solitud esdevenint l'escrivà de la classe.

Tan sols havia d'escrivure per a ells: l'exemple típic era un noi que volia conquistar una noia i em demanava una carta, i la noia, al rebre-la, me l'ensenyava i m'exigia una contesta. Tot en secret. Estrambòtic, rocambolesc i a la vegada del tot natural, com si tota la

classe hagués fet una mena de pacte de silenci i haguessin decidit ser, per generació espontània, escriptors de cartes d'amor. Així, s'atribuïen cada frase, cada verb, cada adverbi, cada complement del nom, cada símil i metàfora. En presumien, altius, mira què m'ha escrit, mira què li he contestat, i així em circulaven per davant tots els fulls que jo recordava haver escrit de la meva mà. Només havien de passar-les a net amb la seva lletra, i en aquest copiar, i amb el gest final i suprem de la signatura, prenien i bevien del calze de la meva tinta. Lletres per a una aliança nova que implicava el perdó per haver parlat per boca meva i haver-me dirigit a l'Ester. Redimia els pecats amb un nou memorial: tots eren autors, jo només ordenava el que ja havien dit, el que ja havien pensat i sentit. No tenia veu i a canvi ja no tenia càstig.

Recordo encara aquell dia, una mica abans de la gran vergonya, un matí sense solta ni volta. Es van posar a banda i banda de la porta i m'hi van fer passar; em colpejaven mentre corria tant com podia amb el cap cot entre els braços. Eren batzacs plens de ràbia, d'acarnissament, dins d'un núvol de crits, amb la immunitat d'una manada enriolada dins d'una catarsi salvatge, però el que més mal em va fer, la humiliació suprema, va ser l'escopinada a la cara. Tocar-me per verificar-ho, el fàstic del dit empastifat, anar corrents al lavabo i rentar-me, fregar fins a fer-me mal, intentar no plorar

per un menyspreu massa intens i cruel per no albergar cap culpa.

Després de vivències així un pot escriure les cartes que calgui sense problemes. Només necessitava passar desapercebut, i les cartes d'amor eren el meu passaport d'immunitat.

Per a què les volien, aquelles estúpides cartes? Si no tenien cap interès literari, si no els agradava llegir? I elles? Per què també ho feien veure si estaven molt més interessades a tenir bones notes i a ser perfectes que no pas a sentir l'estrebada d'un vers? Doncs perquè en la carta, el mapa sempre equival al territori. Una carta té a veure amb la profunditat del jo, en l'espill precís del propi cor. El diàleg, la vida en general, és molt més idiota. És una càmera borratxa que filma a tota velocitat.

Per exemple, la seva nota:

«Me n'he d'anar, és el millor per a tots».

I es tanca darrere seu una porta. Què representa que n'he de fer, d'aquesta merda de deu síl·labes? «Me n'he d'anar», com si hi hagués una ambulància esperant, o un taxi per dur-la a l'aeroport. Són paraules de fonemes, és a dir, d'aire lleu que s'escapa per la boca. Són formulismes, música dèbil, dins una realitat massa erma per a les aspiracions d'una ànima que precisa el sentit, que vol ascendir a un més amunt, a un «Ara sí que ho entenc». Perquè podem renunciar a qualsevol

cosa excepte a comprendre, especialment quan ens passa una desgràcia.

Cal començar escrivint alguna cosa així, com ara:

Estimat Oliver,

Recordes la primera nit que vam fer l'amor? Després de cantar-te una cançó, tota nua, tocant la guitarra, tot seguit et vaig recitar: «El tiempo de los árboles está en ti después de amarnos. Dormido en la cama, solo los párpados te cubren. No hagas caso del miedo, no digas siempre, no digas nunca, deja que el mundo siga adelante».

D'alguna manera la por ja estava en algun replec dels nostres llençols, la paraula «sempre» ens resultava sospitosament impossible, la sensació que tot seria per un temps va impregnar des del primer moment les nostres vides. Podíem estar junts sense soldar-nos. El rastre de sang de la nostra pròpia mort es podia flairar des de l'instant que ens vam conèixer. L'esglai, com de cabirol sorprès per un brogit confús que li fa enlairar el cap i esguardar hieràtic el petit cercle negre del canó de l'escoqueta. Hem esperat un tret que tard o d'hora havia d'arribar.

Melliflu, ja ho sé, però mil vegades millor que el seu «Me n'he d'anar». I tot i que això del cabirol no sé si m'ho hauria hagut de dir perquè té alguna cosa de cruel i de cop de gràcia, en canvi sí que hauria hagut

d'acabar escrivint que faríem d'aquesta separació una altra manera de viure l'amor sense caure mai en el projecte comú de separar-nos. També hauria hagut d'enumerar tot el que enyoraria de mi, afirmant que era del tot conscient d'allò a què renunciava, de tota la tristesa que s'enduaia, per escriure'm finalment que necessitava explorar la vida conservant sempre el meu afecte. Però que ara, en el seu present, que és l'únic temps de viure que tenia, necessitava pensar, perquè present que la vida és alguna cosa més que envellir pausadament al meu costat. Sí, es pot disculpar un «present» i «present» fonèticament tan semblants en una carta tan intensa mentre fas passes de funàmbul. Malabarisme impossible: reconèixer l'altre, agrair el que s'ha viscut i fer-li entendre que deixar-lo és una decisió meditada i irreversible. Per això cal concloure que sap que pot equivocar-se, que segurament m'enyorarà tres-centes vegades cada dia però que necessita fer-ho perquè hi ha coses a la vida que si una no les prova, ja no pot seguir vivint tranquil·la.

No hauria hagut de posar-hi res del tema dels fills. No en vam tenir perquè la relació no va acabar mai de rutllar, i tampoc hi va insistir gaire, tot i que a mi m'hauria agradat tenir-ne, però no voldria que s'hagués quedat amb mi per culpa seva. Sigui com sigui, estic conven-

çut que portar nous humans en un planeta sobrepoblat i ple de deixalles humanes no fa cap mena de falta. No pinta gaire bé per a les generacions futures, aquest món.

El que sí que sé és que amb una carta així, amb una mica de cara i ulls, hom pot ser deixat de la mà de Déu, se li dona una brúixola i un sentit. Segueixes estant al mig del desert, sota un cel inclement dins la nit gelada, però entens on ets, i et reconforta. Fins i tot pots empassar-te sense que et cremi la gola que tu no ets suficient, perquè ha provat de deixar-te amb tanta delicadesa, amb tantes ganes de no fer-te mal, que és gairebé com si t'haguessin apunyalat dins d'una sala d'operacions, clavant-te el ganivet just allà on tens la pell marcada amb una creu per no malmetre cap òrgan vital.

Per això la carta és insubstituïble, és firmar l'acta de la realitat: el que de debò ha ocorregut és això. No facis cas del que has sentit, vist, experimentat... tot plegat és un embolic tremebund. El que efectivament ha succeït és 1, 2, 3 i punt. És fer de la confusa vida humana veritats inapel·lables. En la vida sempre acabes dient: «És que encara no sé què ha estat. Ha vingut com una mena de vent i m'ha destrossat tota la casa... Algú em pot dir d'una vegada què coi ha passat?». Aquest és el moment en què necessites una carta que t'expliqui alguna cosa raonable, com ara que el

teu perímetre territorial és a la zona de pas d'un tornado de grau 3 en l'escala de Fujita-Pearson. I tot seguit et defineixi el nivell de destrossa de cadascun dels graus, analitzi i confirmi que l'àrea urbanitzada a la qual pertany és dins la circumscripció dels tornados, que no dubti a afirmar que el canvi climàtic també hi ha tingut alguna cosa a veure, i que conclougui que lògicament a la vida tot és una suma de factors que aïlladament no garanteixen cap resultat però que compactats formen la bola d'una allau imparable. Només així pots passar del «Però quina puta merda és tot això» al «Visc en un món on coses com aquestes són possibles», i afegir «La mare que ens va parir a tots plegats», però això últim ja ho dius d'una altra manera.

La carta és una màquina de retratar la veritat: es mou, enfoca, tria el quadrant i prem el disparador. La fotografia coagula el que és. L'únic que queda d'aquell indret és la imatge fixa. Una carta és sang presa.

Així que ells, els nens-nois i nenes-noies de la classe, volien pintar del món la part més bella, més profunda, més sofisticada, i exhibir que aquella pintura eren els reflexos daurats del seu cor. Per això uns i altres volien escriure cartes, per exclamar: «Mira tot el que soc capaç de pensar, sentir i expressar». Però no ens enganyem, una carta és l'últim recurs dels desfigurats, dels coixos, grassos, bornis o desviats. Són dons

que els déus només regalen als contrafets, als esgarrats, als esperpents de les fires. La carta és un missatge de socors per sortir del catàleg dels monstres.

Els, en canvi, els perfectes, els normativament ideals, eren exactament allò que s'esperava: mals estudiants, esportistes, agraciats, divertits, xulos, violents, sexuals, avariciosos, hiperconsumistes; els únics autoritzats a exhibir les seves cartografies anímiques.

Les millors cartes i les pitjors eren sempre per a l'Ester: podia dir tot el que sentia per ella, obertament, desmesuradament... però era ell, el Pere, qui s'enduaia totes les besades, els passejos agafats de la mà, el ball lent a la discoteca de tardes, l'estona al sofà. Però les cartes no dibuixaven mai el veritable rostre del perdonaïdes, no funcionaven, assenyalaven indrets d'un jo profund que no era el seu. Qualsevol dissabte bevia massa cerveses i s'ho acabava fent amb una altra —eufemisme per dir quatre petons a peu dret—, i ja venien els plors de la noia amb qui «sortia», vòmits als lavabos, amigues abraçades... Les cartes eren totes seves però només parlaven de mi. No em demanaven mai escrits de disculpa, de perdó, de culpabilitat, de desesperació, de no sentir-se abandonats: això hauria estat només per als perdedors. Cap d'ells sabia el secret que l'orgull, fins i tot quan és legítim, pot resignar-se a estar per sota de l'amor, però només quan l'amor mereix dir-se amb aquestes quatre lletres.

Jo no anava a la discoteca. Només hi vaig anar una tarda i vaig sentir com em cridaven des de la foscor: «Gordo!». I ja no hi vaig tornar mai més.

Vaig deixar de ser l'escrivà de la classe quan es va acabar el batxillerat i vaig començar a treballar: per primera vegada vaig poder escriure signant amb el meu nom. Intentava enamorar algú per tenir parella, però no vaig aconseguir ni un trist embolic juvenil. Esperaven les meves cartes, se sentien especials, es deixaven fer, jugaven a fer-se les desmenjades i de cua d'ull miraven si els anava dient alguna cosa. Eren inútils i estúpides cartes d'amor que no feien altra cosa que inflar la seva vanitat.

On és ara la meva aptitud epistolar? Com tants altres talents i molts fulls estripats, a la paperera del meu estudi.

Aquest seria un bon moment per morir-me, i no ho descarto, pertanyo a la població de risc. Però de moment no tinc cap símptoma, així que sembla que només em queda una decadència sense ombres ni sorpreses.

El meu futur es redueix tot ell a esquema, a un perfecte *déjà-vu*. Qualsevol vivència tindrà el seu equivalent i es posarà al calaix corresponent:

- Una ponència en una biblioteca: les mateixes preguntes, les mateixes consideracions, les ma-

teixes cares, els mateixos problemes per a la signatura digital, els mateixos tràmits infernals per donar-me d'alta com a creditor i presentar la factura electrònica.

- Un sopar amb el director de la televisió: les mateixes converses, les mateixes martingales, la mateixa actitud cauta per no casar-me amb ningú, per no haver d'estar amb els d'«Amb mi o contra mi». I durant el sopar el mateix combat intern: hauria de menjar-me una amanida i acabo empasant-me entrants, primer i segon —els recomanats de la casa—, les postres i el vi.

Res de nou sota el sol. Ni el virus em resulta nou, simplement em fa estar a casa, on estic gairebé sempre. Tot plegat em permet practicar desinhibidament l'actitud antisocial que tan bé he exercitat tota la vida.

Com vaig conquerir la meva ex? Segurament perquè era cantautora, i la meva sensibilitat i aparent bondat li eren més rellevants que el meu físic. I perquè ella també necessitava ser vista, ser mirada de més a prop, traspasant la pell per arribar allà on el múscul es desfà en paraules. També havia patit assetjament escolar. Era una noia panotxa, amb ulleres i de cara tirant a atònita delirant amb la pell massa clara. Atònita delirant és correcte, d'aquelles que estan callades i de cop tenen una idea i s'esveren, i vociferen i parlen amb una octa-

va més alta del que faria falta. I és algú que no escolta. Ella parla, desmembra lentament un argument, amb massa silencis entre les paraules, i quan tanta parsimònia t'altera i hi vols ficar cullerada, ella, sorda i imper-tèrrita, continua exactament allà on ho ha deixat sintàcticament uns quants segons enllà. Tantes cançons amb la guitarra i només em va poder dir un maleït «Me n'he d'anar». Però per què hi torno? Ja fa deu anys, de tot això.

De fet, jo també faig el mateix, m'avorreixo tant parlant amb algú que poso la directa i declamo arengues i filípiques, en to baix, en to circumstancial, però vaig per lliure, penso sol i en veu alta. És el que esperen de mi, sentir-me parlar com a la televisió i a la ràdio. Xerro de la situació del món fent un cafè en companyia de qui no he pogut evitar. De tant en tant, però, l'altre vol dir alguna cosa, i aleshores he d'aturar-me. Soc atent, em fotria molt que diguessin que no escolto, però no puc evitar un gest, pràcticament inapreciable, de cansament, de solemne avorriment, d'un nou *déjà-vu*, d'experiència reduïble a esquema. Tot dit, tot sabut, tot repetit, cap novetat sota el sol.

Hauria d'estar satisfet, soc un autor ben considerat per la crítica, fins i tot obscenament elogiat per la crítica, i dels més ben rebuts pels lectors.

Sé que això de les crítiques no té gaire importància. Com tots els àmbits, el meu no deixa de practicar

un homoerotisme desenfrenat. I a mi val més no tocar-me perquè puc fer un article d'opinió que el danificat no oblidí mai, amb aquella mala llet plena d'humor intel·ligent que deixi sense orgull ni dignitat el més solemne dels mortals. Fa por, fa por ficar-se amb mi, i a més puc deixar molt bé un llibre en alguna de les meves columnes. I la majoria de crítics també escriuen, els molt cabrons, i parlen d'ètica i de moral del text... No tenim vergonya. De debò es pot ser escriptor i crític literari a la vegada? Es poden fer tots els papers de l'auca? Pots fer lliurement una crítica literària d'algué que saps que, al seu torn, valorarà el teu proper llibre? Amb descaradura, soc i seré les dues coses. No sé si és un oxímoron o tenir galtes de cul. En cap altre àmbit es produeix: no hi ha directors de cinema que també siguin crítics de cinema, ni actors que siguin crítics teatrals. Tot plegat només contribueix a les capelletes més guetitzades i al descrèdit. A l'ataco a qui puc i llepo el paner a qui l'he de llepar, encara que de tant en tant també dic el que penso perquè no sigui dit. Així puc estar a l'hort i a la vinya i sense compungiment fer el paper de l'insubornable. La llei de procediment administratiu prohibeix estar en qualsevol tribunal que impliqui un lligam amb qui has de jutjar, però no caldrien lleis si la gent s'apliqués un mínim de codi deontològic.

Per sort, el nostre cretinisme també té límits: un llibre amb setanta valoracions positives al gran gegant

d'internet té molta més força que el que nosaltres puguem dir, si és que diem alguna cosa, perquè poques vegades podem evitar —jo almenys— fer una exhibició d'un pensament alambinat i precís en una prosa fluida i encisadora. He dit setanta? Volia dir sis o set.

Soc bo? No ho sé ni m'importa, diria que no, però el que sí que sé és que és més còmode per a tothom considerar-me'n i jo els poso el màxim de facilitats per fer-ho: l'humor, les ocurrències, els arguments inesperats, certa connexió amb una emoció humana bàsica, amb una situació quotidiana i familiar per a tothom. I la meua és una prosa hàbil i austera, que no cau mai ni en el romanticisme ni en la grandiloqüència. Ni cursi ni transcendental, això és sagrat. La transcendència i la cursileria me les deixo per a aquests soliloquis privats. L'èpica és massa procliu al ridícul. I el públic el tinc assegurat amb una intensa presència als mitjans.

Sento una tènue i incerta enyorança per deixar-me anar, per ser patètic i ampullós, per no escriure en un laboratori ascètic i immaculat. Veure'm a mi mateix perdent una mica els papers i observar-me amb sorpresa. Mirar-me amb vergonya i curiositat, com si no m'ho esperés, això, de mi, i haver-me de jutjar com a un desconegut, i no necessàriament de manera positiva.

Jugar-me-la, o jugar a jugar-me-la una mica, el que sigui per no ser tan avorrit per a mi mateix. Deixar

d'interpretar el paper ja tan gastat d'un Bogart de pa sucat amb oli: l'escèptic de tornada de tot que en el fons amaga un romàntic. Hi ha alguna cosa més avorrida que un descregut que acabarà fent inevitablement el que és correcte? Tant de bo fos capaç d'equivocar-me estrepitosament i ser un autèntic mamarratxo d'aquells que declamen poesia, beuen fins a les tres de la matinalda, lliguen, follen amb certa regularitat, vociferen, discuteixen de veritat, com si els importés. No em sé imaginar dir alguna cosa més que un «Ah, doncs si tu ho dius, deu ser així», perquè la meva raó ja no val res davant d'un imbècil.

I lligar-me ties joves simplement perquè m'adoren, per què no? Ho han fet els escriptors més grans, també ho pot fer algú tan mediocre com jo. Però no suporto la innocència acrítica d'una admiradora sense recursos, incapaç de detectar fins a quin punt soc un poca-solta fracassat i caduc. Em destrempla aquella mirada plena d'espurnes, babaua, que pel nom i la gràcia de la televisió podria fer-li beure fel i que el tastés com a xampany francès. La capacitat acrítica i incondicional de l'altre em desmunta tot l'hedonisme possible.

I encara poder anar més lluny? Ser tan inconscient, tan obtús que jo mateix m'ho cregués, que fos capaç de convence'm que aquella tia jove em desitja, i pensés que estic enamorat, i fer-li un fill. Que ho visqués

de manera natural, i digués xorrades monumentals com ara que l'amor no té edat. I estigués convençut que em mereixo una joveneta amb el criteri de la in-experiència perquè m'estima, i no pas perquè he tret partit de la seva admiració, com aquell que retorça una tovallola i en fa un conus i s'imagina —sincerament— que té un fal·lus enorme.

Potser si jo fes esport, és a dir, si em comencés a creure que visc en un bosc antàrtic i he de talar avets de vint metres i carretejar-los i tallar-los per escalfar la meva cabana, si realment estigués convençut que he de matar cérvols trotant a gran velocitat per la neu, agafar-los per la cornamenta i tallar-los el coll amb un ganivet serrat a les dents; si n'estigués del tot segur (i amb molta ajuda d'esteroides anabòlics), potser arribaria a tenir un cos com el de tants homes de la meua edat, ben musculats i tonificats, amb uns abdominals marcats, uns bíceps i uns tríceps que sembla que hagin de rebentar la màniga de la samarreta. Però jo només camino, com un iaio. I tots els meus amics cromanyons paleolítics em diuen que encara ens queden deu anys per estar en forma, que després ja costa més fer una mitja maratón. Qui ens va parir, quan ens deixaran fer-nos grans? No ho deia, això, Miquel Àngel? El papa vol que pinti la Capella Sixtina i jo vull retirar-me, tenir el dret de fer la vida d'un home gras a la cinquantena.

Així que la meua vida consisteix a insistir en allò conegut: proclamar la meua perplexitat pel moment actual, la de l'antiheroi modest i agut. Articles d'opinió en grans rotatius que ja no són tan grans, articles per cinquanta euros la peça, una quantitat ridícula però justa per a algú tan ridícul com jo.

He fet riure, de vegades. He resultat agut, no sempre. Ràpid, en general. De respostes antològiques, bé, algunes i no tantes. La televisió i la ràdio m'han donat publicitat, i he venut moltíssimes novel·les negres de la saga del detectiu Zoil, un investigador privat amb problemes sexuals del si és no és... És evident que alguna n'hi passa, tal vegada micropenis o ejaculació precoç: en la literatura és millor suggerir que evidenciar. Es cansa molt fent l'acte sexual; només es pot posar de panxa enlaire. Així, el seu masclisme suau de whisky de malta de setze anys, nocturnitat, deduccions, seduccions, cert glamur decadent, queda desfigurat per aquell jo íntim, maldestre i sec en l'amor. Tothom pensa que soc jo, el Zoil. Resulta simpàtic, això, d'un tio que permet que mig món dubti de la seva virilitat. Agraden els homes que no es donen importància. El veritable seductor avui ja no és el millhomes sinó el mitja tita.

El Zoil ho dedueix tot per una intel·ligència superior, però el seu coeficient intel·lectual només puja vertiginosament quan menja. Endrapa i endrapa, i en ple procés d'empassar com un boig entra en un estat de

lucidesa ferotge, i a les postres sempre acaba deduint qui és l'assassí o l'estafador. La fórmula sempre és la mateixa: ell fa dieta, té un cas, però no pot pensar bé, està neguitós, té gana. I, mentrestant, l'estafador, l'assassí o qui sigui, va fent. La tensió creix i creix, i ha d'acabar decidint entre aprimar-se o resoldre el cas. Finalment venç el sentit del deure, així que planifica un gran banquet, per a un de sol i lluny de totes les mirades, perquè veure'l provocaria una barreja estranya entre fascinació i repulsió.

La tensió creix a mesura que tria el restaurant per al càstig i la resurrecció, com un ionqui culinari que escull la millor agulla, entre grans restaurants reals de Barcelona. Tots, menys un, són descartats durant el camí, i cadascun que no triï perdrà prestigi. Finalment, sempre hi ha un restaurant boníssim que amb el meu llibre condemnaré a posar de moda. Tot plegat té una compensació clara per a la meua vida diària: soc un comensal més ben tractat que un inspector gastronòmic de la guia Michelin. De fet, ja s'han publicat guies gastronòmiques i reportatges dels llocs preferits del Zoil, i molts establiments tenen una placa que hi diu «En aquest restaurant, Zoil va solucionar» el que sigui, «l'enigma de l'assassí del mocador vermell», per dir un títol de la saga.

El Zoil, mentre compta els segons, assegut a taula, encara pot explicar amb tot luxe de detalls el plat que

està a punt de deglutir. Sense el menjar al davant aconseguix descriure minuciosament tot el que l'espera. Això significa dominar el lèxic gastronòmic, saber descriure totes les tècniques de cuina, poder identificar les matèries primeres amb el títol de la carta i tenir capacitat per traspasar al full totes les apreciacions sensorials. Tot això sense oblidar el vi, el servei i l'ambient del restaurant. En aquesta espera, que té un punt d'impaciència i d'intensificador del desig, he arribat a escriure algunes de les millors pàgines de la narrativa gastronòmica de la nostra llengua. Espero que la pandèmia no afecti el meu personatge; no ho crec, seu sol a taula.

I quan arriba el plat, que empassa atroçment, amb un patètic sentit d'autoperjudici, per gust i deure, aleshores té un flaix de lucidesa primordial que com un llamp resol el cas. Intel·ligència teòrica en estat pur: per inducció, per deducció, per les lleis teòriques del pensament, premisses, conclusions, argumentari i desconstructió de fal·làcies.

Van d'això, tots els meus llibres: d'un investigador a qui se li dispara la lucidesa enmig de la ingesta compulsiva i no pot aprimar-se. Ja he publicat onze llibres del Zoil, i realment no hi ha, a diferència del primer, la tensió de si acabarà arrasant o no amb un àpat pantagruèlic.

Hauria de començar a escriure el títol número 12. Serà digne, tinc ofici, no serà genial però tampoc li

caurà de les mans a ningú. I a més, el sentit comú i tot-hom em demanen que aprofiti aquest confinament per escriure. Però estic avorrit de mi, del que pugui explicar en aquesta dotzena variació Goldberg. I malgrat tot, estic obligat a fer-ho perquè qualsevol alternativa seria pitjor, com ara treballar al banc, al banc on vaig haver de fitxar de jove, vuit hores al dia, rebent clients amb llibretes de tapes rònegues, demanant dues mil pessetes i actualitzant el saldo, en vermell el que s'havia tret, en negre el poc que quedava. Com són els bancs, ara? Com un fals menjador amb tamborets. Algú s'imagina el que és haver d'estar tot el dia dret o assegut en un tamboret? Perquè els sofàs són decoratius, per donar una imatge de confort i llar, però no són per als treballadors. Com ens van fotent...

Sempre em queda aprimar-me, això no m'abandona mai. El meu problema de pes i un nas ample i rabassut fan de mi la típica figura d'un nan de jardí de grandària humana. I a més em dic Bou. Oliver Bou, home de 125 quilos, 175 centímetres d'alçada, cada cop més vell i cansat, que escriu bàsicament perquè és un ratolí gras dins d'una rodeta d'or on s'aferrarà amb unghes i dents per tal de no baixar-ne. Per molt que s'hagin abaratit els sous de periodista, per molta crisi cultural que hi hagi, aguantarà l'insofrible perquè l'alternativa és tenir el cul llogat. I un cul llogat no seu on vol; bé, sí, ha de seure vuit hores en un tamboret alt,

incòmode, de fusta, somrient als clients o estant-se dret.

Però ara per ara no puc anar als estudis televisius, que és el gruix bàsic del meu sou. I tampoc m'han acabat de proposar fer connexions en directe des del menjador. Van fer una prova i es veu que era depriment. Que una cosa era jo maquillat i amb una camisa dels estudis, i l'altra jo d'estar per casa. Blanc, suat, amb un rerefons que es veu que no té res de minimalista ni de bon gust, amb samarretes i dessuadores de marques barates, amb uns mobles de fusta massissa de color caoba que vaig aprofitar dels meus pares. M'han dit que m'acostava massa a la càmera i era com una aparició fantasmagòrica. Després van provar que parlés de més lluny, però se'm veia massa gras i la decoració no ajudava. Fins i tot amb una paret nua darrere es veia un estuc de blanc trencat que feia intuir la resta de l'habitatge. Finalment em van dir que els presentadors s'ho fan tot sols amb una informació monotèmatica, obsessiva i en bucle. I que en aquests moments jo no encaixo perquè faig sobretot comentaris divertits, i la broma ara no toca. Que necessiten un parell de setmanes per decidir com replantejar les emissions.

Tinc por: i si em quedés sense programes? Sé que hauria de posar-me a escriure.

Em porten a casa una pizza familiar, sense tomàquet, amb tòfona i porc. Me la menjo sol i no tinc cap

espetec de lucidesa per resoldre el meu drama actual. Drama? Quin drama? Estic letàrgic després d'una ampolla de lambrusco i pizza per a cinc; tot em queda lluny. L'estat somnolent és com un teixit de vellut que cobreix totes les arestes. Vázquez Montalbán m'ho deia sovint: tot obès oculta un depressiu sota el greix.

Hauria d'incorporar-me i demanar a l'Alexa que em digués una frase motivadora.

—Alexa, di una frase motivadora.

—«No puedes vivir para complacer a los demás, debes vivir para complacerte a ti misma», por la Reina Blanca de *Alicia en el país de las maravillas*.

No, Alexa, no hi ha ningú que esperi que el complagui.

Fa molt temps que ja no tinc ni el privilegi de poder decebre ningú, de saber que algú espera alguna cosa de mi i poder jugar a fer-me pregar, a fer-me el despistat. Jugar al poc predisposat a una intimitat que potser desitjaria si no em fes tanta mandra.

La raça humana, per obviar la malastrugança que l'habita, per la seva maledicció de la carn perible, fa guerres, inventa animalades, crea països, s'enamora, procrea, fa tasques absorbents, s'estressa fins al límit del cortisol possible... tot per viure d'esquena al que vindrà.

Però m'ho diré ben clar: no tinc altre objectiu que conservar aquesta meva existència corrosiva i mortal,

una vida de gras, de malalties coronàries, d'èczemes, de problemes respiratoris, d'aigües als pulmons, d'home amb pits, d'home amb panxa d'embarassat de nou mesos, d'home pallasso cada cop més trist. Només demano sobreviure dins d'aquesta escèptica llibertat. Una llibertat sense esperances però meva, jo i la decrepitud, sense horaris ni fites.

Com era aquell poema de la Marçal? «Amor, ja que m'has dit que et digui què vull, t'ho diré ben clar: contra l'horari!».

Quant fa que algú no em diu amor?

D'aquí a un parell d'hores acceptaré una videoconferència amb el Pere. Què cony deu voler, ara, aquell cap de puta?

—Alexa, no hay nadie que espere a que le complazca.

—Creo que quieres escuchar la canción «No hay nadie más», ¿verdad?